

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ

Кафедра землеробства, геодезії та землеустрою

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

 Гамаюнова В.В.
« 11 » 03 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Теоретичне обґрунтування систем землеробства»

Галузь знань	<u>20</u> «Аграрні науки та продовольство»
Спеціальність	<u>201</u> «Агрономія»
Освітньо-наукова програма	«Агрономія»
Освітній ступінь	«Доктор філософії»
Семестр	<u>1-й</u>
Форма здобуття освіти	<u>(денна)</u>
Викладачі	Гамаюнова Валентина Василівна, д-р. с.-г. наук, професор, завідувач кафедри землеробства, геодезії та землеустрою, gamajunova@mnaeu.edu.ua

Розглянуто на засіданні кафедри землеробства, геодезії та землеустрою.

Протокол № 8 від «05» березня 2020 року.

Завідувач кафедри

Гамаюнова В. В.

Схвалено науково-методичною комісією факультету агротехнологій.

Протокол № 7 від «10» березня 2020 року.

Голова науково-методичної комісії

Манушкіна Т. М.

Схвалено на засіданні вченої ради факультету агротехнологій.

Протокол № 9 від «11» березня 2020 року.

Голова вченої ради

Дробітько А. В.

Миколаїв

2020

1. Призначення навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна „Теоретичне обґрунтування систем землеробства” орієнтована на підготовку високо-кваліфікованих фахівців і консультантів до управлінської, аналітичної, інформаційно-консультативної, науково-дослідної та педагогічної роботи. Включає вивчення агрономічних ландшафтів, ґрунтів та відтворення їх родючості, захист рослин від шкідливих організмів, проектування адаптивно-ландшафтних систем землеробства для різних організаційних форм АПК та їх освоєння, а також розробку рішень з реструктуризації підприємств та вдосконалення господарської роботи в державних, регіональних, муніципальних сільгосп підприємств різного рівня.
2. Мета навчальної дисципліни	Метою вивчення навчальної дисципліни “Теоретичне обґрунтування систем землеробства” є формування у здобувачів вищої освіти знань і умінь із наукових основ систем землеробства, сучасних екологічно безпечних та економічно доцільних заходів агротехніки вирощування і захисту сільськогосподарських культур, проектування раціональних сівозмін, систем ресурсоощадного обробітку ґрунту та протиерозійних заходів, особливостей ведення адаптивних систем промислового, ґрунтозахисного, екологічного, біологічного (органічного) землеробства і землеробства на забруднених територіях. Завдання навчальної дисципліни підготовка здобувачів вищої освіти до професійної діяльності в галузі агропромислового виробництва, що включає агрономічні дослідження та розробки, спрямовані на вирішення комплексних завдань з організації та виробництва високоякісної продукції рослинництва в сучасному землеробстві.
3. Компетентності	Інт К, ЗК 1-2, ЗК 4-6, ЗК 9, ФК 1, ФК 3, ФК 11-13, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 8-11, ПРН 13-18

4. Заплановані результати навчальної дисципліни	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:</p>
знати:	<ul style="list-style-type: none"> - теоретичні основи системи землеробства; - складові систем землеробства та шляхи повноцінного їх наповнення; - методи аналізу відповідності існуючої у господарствах системи землеробства до конкретних умов; - положення для розробки та впровадження систем землеробства; - історичний розвиток сільського господарства та агрономічної науки в глобальному масштабі та на території України; - внесок у науку вітчизняних та зарубіжних учених; - принципи кваліфікації систем землеробства в сучасних умовах різних форм господарювання; - агрокліматичні та ґрунтові умови впровадження адаптивних систем землеробства; - агробіологічні особливості сільськогосподарських культур, їх вимоги до умов вирощування; - вплив сільськогосподарських культур на ґрунти в зв'язку із особливостями біології та агротехніки; - принципи оптимізації розміщення сільськогосподарських культур; - перспективу обробітку ґрунту; - систему застосування добрив; - методи регулювання біогенності ґрунтів; - методи оптимізації захисту рослин; - можливості меліорації в системі адаптивного землеробства; - принципи формування технологій вирощування сільськогосподарських культур; - вимоги до технічних засобів; - критерії відповідності землеробства вимогам охорони природи; - можливості моделювання систем землеробства; - особливості ведення землеробства на Поліссі; - провідні ланки систем землеробства в Лісостепу; - особливості землеробства в умовах Степу.

вміти:	<ul style="list-style-type: none"> - науково-обґрунтовано оцінювати сучасне землеробство; - розробляти інформаційно-логічні моделі екологічних факторів життя рослин та визначати заходи і ресурси для їх регулювання; - розробляти динамічні економіко-математичні моделі визначення запасу гумусу в орному, кореневмісному та метровому шарах ґрунту, а також моделі відтворення цього запасу в зазначених шарах; - визначати біологічну активність ґрунту та розробляти заходи з її оптимізації; - визначати фітосанітарний стан ґрунту та розробляти заходи з його оптимізації; - розробляти заходи з відтворення родючості деградованих та еродованих ґрунтів; - визначати необхідні умови впровадження адаптивних систем землеробства; - розробляти ланки та етапи впровадження адаптивних систем землеробства; - розробляти систему сільськогосподарських машин та агротехніку для адаптивних систем землеробства; - розробляти технологічні карти вирощування с.-г. культур в умовах адаптивних систем землеробства. 	
5.Опис навчальної дисципліни	<p>Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них:</p> <ul style="list-style-type: none"> - лекції - практичні заняття - самостійна робота - консультації 	<p style="text-align: right;"> <i>90 годин/ 3,0 кредити 14 годин/ 0,47 кредити 22 години/ 0,73 кредити 27 годин /0,9 кредити 27 годин/ 0,9 кредити</i> </p>

Календарний план*				
№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		лк	пз	сам. робота
Модуль I				
1.	Наукові основи систем землеробства	2	2	4
2.	Сутність систем землеробства та їх історичний розвиток	2	-	2
3.	Оцінювання ґрунтових умов	2	4	4
4.	Агробіологічне оцінювання сільськогосподарських культур. Оцінювання сільськогосподарських культур за біологічними вимогами до умов вирощування.	2	6	4
Модуль II				
5.	Оцінювання сільськогосподарських культур за впливом на ґрунт у зв'язку з особливостями біології та агротехніки	2	2	5
6.	Умови формування адаптивних систем землеробства	2	4	3
7.	Основні ланки адаптивних систем землеробства в Україні. Особливості ведення землеробства на Поліссі, у Лісостепу, Степу	2	4	5
Всього		14	22	27
*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу				
6. Порядок та критерії оцінювання	<p>Поточний контроль знань здійснюється шляхом усного опитування на практичних заняттях, письмового тестування, тестування за допомогою ПЕОМ, перевірки завдань самостійної роботи, а оцінювання виконується за бальною методикою ЄКТС.</p> <p>Форма підсумкового контролю – екзамен. Підсумкова оцінка здобувача вищої освіти визначається за умови наявності у нього позитивних оцінок з усіх модулів дисципліни (залікових кредитів). За всі контрольні заходи протягом семестру з дисципліни може отримати до 60 балів. Здобувач вищої освіти, який отримав протягом семестру за всі контрольні заходи 45 і більше балів, може бути звільнений від складання екзамену. При цьому до залікової книжки виставляються оцінки за системою оцінювання ECTS та національною шкалою.</p> <p>Зарахування пропущених занять здійснюється після їх відпрацювання з НПП за розкладом консультацій.</p>			

Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти					
Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
		min	max	min	max
1. Аудиторна робота в т.ч.:					
- виконання практичних робіт	11	0,73	1,09	8	12
- колоквіум	2	5	9	10	18
- тестування	2	3	5	6	10
2. Самостійна робота в т.ч.:					
- написання та захист реферату	2	6	10	12	20
Екзамен				24	40
Разом по дисципліні				60	100
Загальна шкала оцінювання ECTS за результатами курсу					
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою			
		для екзамену, курсової роботи (проєкту), звіту з практики, диференційованого заліку		для заліку	
90 – 100	A	«5» – відмінно		зараховано	
75 – 89	BC	«4» – добре			
60 – 74	DE	«3» – задовільно			
35 – 59	FX	«2» – незадовільно з можливістю повторного складання		не зараховано з можливістю повторного складання	
1 – 34	F	«2» – незадовільно з обов'язковими повторним вивченням дисципліни		не зараховано з обов'язковими повторним вивченням дисципліни	
7. Політика курсу		<p>Основні принципи проведення занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку; - усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; - різні моделі роботи на заняттях, у тому числі робота над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм 			

	<p>партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді;</p> <ul style="list-style-type: none"> - курс передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання; - протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять змістових модулів та виступити з презентацією чи інформуванням додатково.
<p>8. Інформаційні джерела</p>	<p style="text-align: center;">Основні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гудзь В.П. Адаптивні системи землеробства: підруч. / В. П. Гудзь, І. Д. Примак - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 336 с. 2. Землеробство : підруч. / Гудзь В.П., Примак І.Д., Будьонний Ю.В., Танчик С.П. -К.: Центр учбової літератури, 2009. 3.Гудзь В.П. Тлумачний словник із загального землеробства : навч. посіб. / Гудзь В.П., Примак І. Д., Будьонний Ю. В. - К.: Аграрна наука, 2004. - 220 с. 4.Землеробство з основами ґрунтознавства і агрохімії : підруч. / Гудзь В.П., Лісовал А.П., Андрієнко В.О. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 406 с. 5.Примак І.Д. Раціональні сівозміни в сучасному землеробстві : навч. посіб. / Примак І.Д., Гудзь В.П., Рошко В.Г. - Б.Церква, 2003.-384 с. 6.Примак І.Д. Механічний обробіток ґрунту в землеробстві : навч. посіб. / Примак І.Д., Гудзь В.П., Рошко В.Г. - Б.Церква, 2002. - 320 с. 7. Теоретичне обґрунтування систем землеробства : метод. реком. до виконання практичних робіт для здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії» на третьому освітньо-науковому рівні спеціальності 201 «Агрономія» / уклад. : В. В. Гамаюнова, І. В. Смірнова. - Електрон. текст. дані. - Миколаїв : МНАУ, 2017. - 60 с.

	<p>Додаткові:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Примак І. Д. Ерозія і дефляція ґрунтів та заходи боротьби з ними : навч. посіб. / Примак І.Д., Гудзь В.П., Вахній С.П. - Б. Церква, 2001.-392 с. 2. Примак І.Д. Глумачний словник із сільськогосподарської метеорології: навч. посіб. / Примак І.Д., Гудзь В. П.,Вергунов В.А. - Б.Церква, 2007. - 308 с. 3. Смаглий О. Ф. Агроекологія : навч. посіб. / Смаглий О.Ф., Кардашов А.Т., Литвак П.В. - К.: Вища освіта, 2006. - 671 с. 4. Назаренко І.І. Ґрунтознавство : підруч. / Назаренко І.І., Польчина С.М., Нікорич В.А. - Чернівці: Книги - XXI, 2004. -398 с. 5. Іващенко О.О. Бур'яни в агрофітоценозах. Проблеми практичної гер- бології / О.О. Іващенко. - К. : Аграрна наука, 2001. - 234 с. 6. А.Н. Верещагін Атлас сорных, лекарственных и медоносных растений / А.Н. Верещагин. - К.: Юнивест маркетинг, 2002. - 384 с.
9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами	Передбачено використання індивідуальної форми навчання для здобувача за допомогою системи Moodle (https://moodle.mnau.edu.ua).
10. Доступ до матеріалів навчання	Робоча програма дисципліни (https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/rp/rp_teoret_obgrunt.pdf), її силабус та навчально-методичний комплекс дисципліни (https://moodle.mnau.edu.ua/pluginfile.php/99678/mod_resource/content/3/rp_teoret_obgrunt.pdf), її силабус та навчально-методичний комплекс дисципліни (https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=1622) з необхідним його наповненням розташовано на офіційному сайті Миколаївського національного аграрного університету (https://www.mnau.edu.ua).

Силабус навчальної дисципліни розроблено:

Професор кафедри _____

В.В. Гамаюнова